

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

КЗ «НВК:ЗШ I-III ступенів-гімназія №23 ВМР»

Анотація

У статті розглянуто питання психологічних особливостей і визначено види труднощів, які виникають в учнів при вивченні англійської мови.

Ключові слова: психологічні особливості, мовленнєвий процес, граматичний аналіз, автоматичні навички, білінгви, мислення, сприймання, здібності.

Abstract

The article deals with the psychological features and types of difficulties in learning English.

Keywords: psychological features, the speech process, grammar analysis, automatic skills, bilinguals, thinking, perception, abilities.

Для досягнення успішних результатів у навчанні іншомовного спілкування слід зрозуміти причини невдач, які трапляються у практиці викладання англійської мови. Як правило, першопричиною є ігнорування психологічних механізмів пізнавальних процесів у навчанні іноземної мови. Наприклад, учні вивчають слова на англійській мові, запам'ятовуючи їх як переклад відомих їм слів рідної мови; або спочатку формулюють вислів рідною мовою, а потім перекладають його іноземною, намагаючись застосувати граматичні правила.

Якщо звернутися до висновків, зроблених психолінгвістами на основі багатьох досліджень про природу мовленнєвої діяльності, то можна відзначити, що всі спроби говорити «свідомо» іноземною мовою суперечать основам мовленнєвого процесу, який є автоматичним вираженням потоку думок. Це означає, що у природному усному мовленні для граматичного аналізу часу немає. Природне мовлення будь-якою мовою є процесом підсвідомим, тобто воно не може супроводжуватися граматичним аналізом. Рідною мовою ми говоримо автоматично, словами виражаючи свої емоції на підсвідомому рівні [1]. Чому ж іноземною намагаються навчати говорити інакше?

Сучасні психолінгвісти доводять, що механізми набуття навичок мовлення рідною та іноземною мовами багато в чому схожі. Пам'ять зберігає образи та почуття як первинні джерела інформації, тоді як слова завжди похідні. Отже, ми мислимо не словами, а образами. Слово - це звуковий образ. Механізм утворення звукових образів і асоціацій англійською мовою такий самий, як і українською, тобто через відчуття, які забезпечують сприйняття. У ході життєвого досвіду відбувається накладання звукових образів на мисленнєві. Багаторазова повторюваність такого накладання дає змогу формувати стійкі звукові образи й асоціації. Так формуються автоматичні навички володіння будь-якою мовою [2].

Заслуговують на увагу останні наукові досягнення нейрологів у галузі дослідження особливостей функціонування мозку. Встановлено, що у дорослої людини, яка опанувала іноземну мову і говорить нею вільно, утворюється другий незалежний центр цієї мови, який управляє мовленням. Про факт наявності двох центрів мови у білінгвів (людей, які вільно розмовляють двома мовами) заявлено на основі досліджень американських нейрологів у відомому в наукових колах журналі «Nature» у 1997 році. Практичний висновок із цього відкриття очевидний: запропонувати учневі, який вивчає іноземну мову, ефективний спосіб для формування в корі головного мозку мовленнєвого центру цієї мови. Виникає запитання: що сприяє формуванню цього центру, а що заважає? На думку А. Зільбермана, основною перешкодою є переклад рідною мовою, коли учні намагаються додати англійські слова і вирази до словникового запасу рідної мови (тобто до центру рідної мови) [5].

Нейропсихологічні концепції, які слід взяти до уваги під час організації процесу навчання іноземної мови, такі:

1. Кожна людина мислить не рідною, а кодовою мовою уявлень і асоціацій, яка безпосередньо пов'язана з рідною. Це створює ілюзію того, що ми мислимо рідною мовою.

2. Слово – це звуковий образ, що використовується для вираження того, що ми бачимо, думаємо або відчуваємо.

3. Ми говоримо автоматично, тобто на підсвідомому рівні. Наш мозок здійснює розумовий процес, але мовлення (словесне вираження думок) відбувається автоматично, без свідомих зусиль.

4. Для вироблення необхідних навичок автоматизму у говорінні іноземною мовою слід забезпечити багаторазове повторення і «програвання» («проживання») мовленнєвих зразків через різноманітні ситуації, що стають досвідом учня, в ході якого устанавлюються необхідні для користування мовою асоціативні зв'язки.

5. У людини в корі головного мозку для кожної мови формується незалежний центр управління мовленням.

6. Під час навчання іноземної мови головною перешкодою на шляху набуття автоматичних навичок говоріння є використання рідної мови [3].

Знання психофізіологічних процесів, що відбуваються при вивченні англійської мови, дають змогу відповісти на практично важливі запитання.

Висновки

Таким чином, можна зробити висновок, що питання психологічних особливостей і визначення видів труднощів, які виникають в учнів при вивченні англійської мови є досить актуальним. Результативність навчання учнів іншомовного спілкування значною мірою залежить від знання й урахування вчителем психологічної сутності закономірностей пізнавальних процесів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Developing Young Learners Skills / упорядн. : Т. Свиридюк, Н. Колодько, О. Кудінова, Л. Мосійчук та ін. – Луцьк : ПП В. П. Іванюка, 2005.

2. Загальна психологія : Підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К. : Либідь, 2005. – 464 с.

3. Психологія здібностей: Навч. посібник / Г. І. Кагальняк, Г. О. Шулдик, Б. А. Якимчук, Л. А. Данилевич. – К. : Наук. світ, 2001. – 75 с.

4. Скрипченко, О. В. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К. : Каравела, 2012. – 400 с.

5. Психологічні основи навчання іноземних мов // Англ. мова в початковій школі. - 2005. - №12.

Маківчук Руслана Анатоліївна – вчитель англійської мови, КЗ «НВК:ЗШ I-III ступенів-гімназія №23ВМР», м. Вінниця, e-mail: ruslanamakivchuk1981@gmail.com

Makivchuk Ruslana – teacher, Grammar School 23, Vinnytsia, e-mail:ruslanamakivchuk1981@gmail.com

